

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri och Samverkan
Andreas Falk

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-11-04

HSN 2021-1753

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över regeringspromemorian förslag om ändring av lagen om utbyte av sprutor och kanyler (2006:323)

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över promemorian Förslag om ändring av lagen om utbyte av sprutor och kanyler (2006:323).

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Remiss av promemoria Förslag om ändring av lagen om utbyte av sprutor och kanyler (2006:323)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i psykiatriberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som Region Stockholms yttrande och överlämnar detta till Socialdepartementet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I promemorian föreslår regeringen att kravet på bosättning i en region för att kunna delta i sprututbytesverksamhet där tas bort. I dag gäller att endast personer som kan anses bosatta i en region som har beviljats tillstånd enligt lagen om utbyte av sprutor och kanyler (2006:323) får delta

i sprututbytesverksamhet i den regionen. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Överväganden

Frågan om lagändring har belysts tidigare i olika utredningar och det har tagit 16 år innan en lagändring nu föreslås. Konflikten med effektivt smittskydd belystes redan 2005 vid tillkomsten av lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler. Där konstaterades att det ur ett smittskyddsperspektiv kunde vara mest effektivt att inte begränsa tillgängligheten till sprututbytesverksamhet genom krav på bosättningsort (prop. 2005/06:60 s. 136).

Därefter belystes det i betänkandet Bättre insatser vid missbruk och beroende (SOU 2011:35) där utredningen föreslog att personer som vistas i en region med sprututbytesverksamhet ska kunna delta i verksamheten. Utredningen anförde att verksamheten därmed även kan nå personer med intravenöst missbruk som rör sig mellan olika regioner och mellan olika länder.

I regeringspromemorian är det tydligt redogjort för vad fördelarna med en lagändring skulle vara och varför lagändringen föreslås.

- Socialstyrelsen föreslår i sin rapport att kravet att endast personer som anses bosatta i regionen ska få delta i verksamheten med utbyte av sprutor och kanyler tas bort
- Bosättningsprincipen utgör enligt Socialstyrelsen ett hinder för personer att besöka sprututbytesverksamhet utanför sin hemregion, vilket kan försvåra ett effektivt smittskyddsarbete i enlighet med smittskyddslagen (2004:168)
- Bosättningsprincipen kan försvåra ett effektivt smittskyddsarbete i enlighet med smittskyddslagen. Förutom att underlätta ett effektivt smittskyddsarbete syftar förslaget till att öka tillgängligheten till sprututbyten
- Möjligheten för individen att skydda sig själv och andra mot smitta skulle enligt rapporten öka om bosättningsprincipen tas bort
- Genom att bosättningsprincipen tas bort ökar möjligheten för individen att skydda sig själv och andra mot smitta genom en ökad tillgång till sprututbyte för personer med ett beroende
- Smittskyddslagen är inte utformad på ett sätt som begränsar smittskyddsinsatserna utifrån bosättning

- Upphörandet av bosättningskravet blir därmed en harmonisering av sprututbytesverksamheten till annan hälso- och sjukvård
- De flesta som uppsöker verksamheterna är bosatta i regionen. För att förhindra smittspridning av t.ex. hepatit och hivinfektion är det dock viktigt att kunna erbjuda sprututbyte även för dem som inte är bosatta i regionen.

Region Stockholm delar regeringens bedömning i promemorian och ställer sig bakom förslaget till lagändring gällande bosättningskravet. Förslag till lagändring kommer möjliggöra en förbättrad tillgänglighet och därmed bättre smittskyddsarbete på lokalt, regionalt och nationellt plan till stor nytta för den enskilde individen och samhället. Region Stockholm bedömer inte att det finns några risker med lagändringen.

Ekonomiska konsekvenser

Yttrandet i sig har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Yttrandet i sig har inga konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Yttrandet i sig har inga konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser

Yttrandet i sig har inga miljökonsekvenser.

Administrativa konsekvenser

Yttrandet i sig har inga administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Socialdepartementet

Godkänd av Anders Ahlsson, 2021-11-04